

Helsingin malli hankkeiden loppuraportointi / Suomalainen barokkiorkesteri

JUURILLA KAARELASSA

1. Hankkeiden toimintamallit

- *minkälaisia toimintamalleja hankkeessanne syntyi?*
- *minkälaiset toimintamallit mielestänne onnistuivat, mitkä epäonnistuivat?*
- *miten poikkeustila vaikutti toimintaanne?*

Taiteelliset toimintamallit:

Avoimet harjoitukset antavat mahdollisuuden kurkistaa kulisseihin ja tutustua muusikoihin. Eri kuulijaryhmien kanssa voidaan sopia myös harjoituksiin liitettävästä oheissisällöstä, kuten yhteisestä musisointiosiosta Lauluja juurilta -projektin tiimoilta.

Aluealtisti on Suomalaisen barokkiorkesterin alttoviulisti , joka liikkuu aistit avoinna alueen ominaispiirteille altistuen. Samalla asukkaat saavat barokkimusiikkimaistiaisista soiton ja juttelun muodossa mitä yllättävimmissä paikoissa. **Seutusellisti** on liikkunut alueella yksin, viulistiystävän tai aluealtistin kanssa.

Barokkia poutasäällä oli koronakesän toimintaa. Kaarelan alueen kulkija saattoi kohdata yllättäen barokkimusikantteja. Kannatti kulkea korvat höröllään, sillä tarkkoja aikoja ja paikkoja ei kerrottu etukäteen etäisyyksien turvaamiseksi. Jos et juuri kuule barokkimusiikkia, kuulet monia muita asioita.

Barokkimusiikin juurilla oli kaikille sopiva barokkimusiikkia käsittelevä luentosarja.

Helsinki Early Music Festival esittelee muun muassa Helsingin mallin hankkeiden helmiä lokakuussa. helsinkiearlymusicfestival.fi

Ihme?! oli yksi Suomen Kansallisteatterin kanssa toteutettavien yhteistyöprojektien hedelmistä. Sanoitta, musiikin ja liikkeen kielillä kerrottiin alueelta kummunneita tarinoita. Kansallisteatteriyhteistyön alkusysäyksenä toimivat Naapuripöytä ja Ihme Arki.

Iltasoitto oli syksyn 2019 konserttisarja, joka toimii johdantona suuremmillekin tuleville projekteille. Keväällä 2020 konserttien sarjassa kuultiin myös espanjalaisia vieraita. Syksyn 2020 toiminta huipentui festivaaliesityksiin mm. pohjoismaisten kumppanien kanssa.

Kaarela-muistelo toteutettiin hankkeen päätteeksi videoprojektina, jossa viisi muusikkoa keskusteli musiikin tekemisestä (kurkistus kulisseihin), kokemuksistaan Kaarelassa ja soitti Mozartin ja Krausin musiikkia. Videoinnin toteutti ammattikuvaaja alueelta.

Kaarela Podcast oli Suomen Kansallisteatterin sarja, jossa äänessä olivat alueen asukkaat. Podcast-musiikit sisälsivät barokkimusiikkia, Lauluja juurilta -teemoja sekä räpätätiivi-elementtejä.

Lauluja juurilla oli projekti, joka tutki Kaarelan alueen asukkaiden musiikkimuistoja. Laulujen teemoja oli mukana eri projekteissa ja ääni- ja nuottimateriaaleja on julkaistu FiBOn nettisivulla.

Pesula oli Kansallisteatterin vetämä projekti, jossa on mukana Suomalaisen barokkiorkesterin muusikoita. Esitykset olivat syksyllä 2021.

Räpätätiivi-projektissa tutkittiin puhelaulua resitatiivin, rap-ilmaisun, melodraaman ja hankkeessa keksittävien puhelaulumuotojen hengessä. Keväällä 2020 julkaistiin Välitiloissa-musiikkivideo korona-ajan tunnelmista. Syksyn 2020 ulostulot olivat live-esityksiä muun muassa Helsinki Early Music Festivalilla. Kannelmässä asuvan Karolina Lamrothin kokemuksia Räpätätiiviin osallistumisesta voi lukea [täältä](#).

Sadonkorjuu oli lokakuun 2021 festivaalitapahtuma. FiBO ja Kaarelan toimijat esiintyivät yhdessä ja erikseen moniosaisessa tapahtumassa.

Soitto kotiin tarjosi mahdollisuuden kokoontua musiikin ja yhdessäolon merkeissä useaan otteeseen hankkeen aikana eri ympäristöissä.

Tero ja Erno oli Bravade-nokkahuilukvartetin korona-ajan hulvaton digiesitys koululaisille.

Tunteiden musiikki oli vuoden 2021 projekti, joka kosketti Kaarelan alueen eri ikäisiä tekijöitä, ja josta rakentui liikettä ja musiikkia yhdistävä esitys alueelta nousseiden teemojen pohjalta.

Unelma oli Henry Purcellin Fairy Queen -oopperan hengessä rakentunut draamallinen konsertti. Kaarelan alueen ryhmät saivat erilaisia rooleja Eveliina Heinosen ohjaamassa speaktaakkelissa, joka esitettiin 10.10.2020 Kanneltalossa.

Välitiloissa-musiikkivideo yhdisti kaarelalaiset sananikkarit, Kansallisteatterin sana-ammattilaiset ja Suomalaisen barokkiorkesterin musiikin ammattilaiset korona-ajan tuotokseen, jossa oli barokkielementtejä: <https://www.youtube.com/watch?v=3EQXMaxr90A>

Tuotannolliset toimintamallit:

Hankkeessa syntyi kohtaamisia alueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Kumppanuus jatkuu edelleen. Yhteistyö kokeneen aluehanketoimijan Suomalaisen Kansallisteatterin kanssa toi uutta osaamista Suomalaiselle barokkiorkesterille.

Onnistuneet toimintamallit:

Hankkeessa tavoiteltiin hyvin erilaisia asioita ja kohtaamisia. Kaikilla malleilla oli paikkansa osana kokonaisuutta. Kevyt, mutta määrällisesti suuria joukkoja tavoittava konsepti liittyi taidealtistuksiin. Syvimmät kohtaamiset syntyivät alueen asukkaiden kanssa tiiviissä yhteistyössä tehdyissä projekteissa.

Poikkeustila:

Suurimmat yhteisspektaakkelit toteutuivat pienemmällä osallistujamäärillä ja osa tekemisestä siirtyi online-versioiksi.

2. Hankkeiden vaikutukset alueisiin

- millä keinoin käynnistitte työskentelyn alueella?
- mitkä olivat tärkeimmät yhteistyökumppaninne alueella?
- minkälaisia hyötyjä arvioisitte, että hankkeista syntyi alueelle?
- minkä neuvon antaisitte ”noviisijalkautujalle”?

Hankkeen käynnistys

- alueen toimijoihin tutustuminen alueen ryhmiin osallistumalla (seurat, yhdistykset, taidetoimijat)
- maratonkiertueet alueella aluealtistusten hengessä toivat nopeasti konkreettisia kontakteja lukuisiin kumppaneihin valmistelun ja itse tapahtumien toteutusten yhteydessä (kaupat, liiketilat, baarit, seurakunnan tilaisuudet, ulkotilat, päiväkodit, koulut, jne.)
- FiBOn Concerto Grosson aluesovelluksen suunnittelu vei nopeasti konkreettisten kysymyksenasettelujen äärelle alueen taidetoimijoiden kanssa (tanssi, teatteri, **kuorot, koulujen taideluokat, ym.**)

Tärkeimmät yhteistyökumppanit

- Kanneltalo
- Seurakunta
- Palvelutalot ja kuntoutussäätö
- Koulut ja päiväkodit
- Yksityiset pöytälaatikkokirjoittajat

Hankkeen hyödyt alueelle

- Tiedossa on, että muutama osallistuja, joka rohkaistui omien tekstien mukaantuomiseen, on julkaissut tekstejään itsenäisesti hankkeen jälkeen
- Alueen identiteetin vahvistumisen mittaaminen on vaikeaa, mutta pyrkimyksenä oli näyttävien taiteellisten ulostulojen myötä nostaa Malminkartanoa ja Kannelmäkeä esiin elävänä, kiinnostavana ja hyvänä asuinalueena.
- Malminkartanon aukion yleistunnelma muuttui ystävälliseksi barokkimuusikon läsnäollessa ja toivottavasti muutenkin; hyvät suhteet aukiolla aikaa viettäviin.
- Alueen taideryhmät ja heidän lähipiirinsä saivat arvostusta ja inspiraatiota yhteisissä tekemisissä ja voivat hyödyntää kokemuksia jatkossa.
- Yksittäiset kohtaamiset ovat olleet vaikuttavia eri tavoin; tasa-arvoinen suhtautuminen kuulijoihin (esim. D-aseamalla ja lukuisissa muissa paikoissa) jättää toivottavasti arvostuskokemuksen.
- Taideprojekteissa syntyy tuttavuus- ja ystävyysuhteita osallistujien välille. Alueen kyläyhteisötunnelma lisääntyy.

3. Hankkeiden vaikutukset kohderyhmään/osallistujiin

- millainen suhde osallistujilla oli edustamaanne taidelajiin hankkeen alussa? muuttuiko suhde hankkeen aikana?
- onko osallistujilta kerätty palautetta? Jos kyllä, mitkä olivat keskeiset huomiot osallistumiskokemuksesta?

Osallistujien suhde hankkeeseen

- vastaanotto oli hyvin lämmin ja myönteinen heti alussa; kontaktit olivat luontevia
- yhteinen tekeminen syvensi yhteyksiä ja nopeutti uusiin ideoihin osallistumisintoa (tosin korona häiritsi useaan otteeseen alulle pantuja toimia)
- resurssit eivät kaiken koronasäädön keskellä riittäneet järjestelmälliseen palautteen keräämiseen kirjallisesti
- suullinen palaute on ollut myönteistä ja aluealtistin muuttaminen alueelle ylläpitää tuttavuussuhteita luontevalla tavalla

4. Vaikutukset omaan taiteenalaan ja organisaatioon

- ovatko hankkeet mahdollisesti muuttaneet käsityksiänne omasta taiteenalasta ja taiteen tekemisestä?
- miten jalkautuminen alueelle on vaikuttanut omaan organisaatioon ja mahdollisesti sen käsitykseen ”yleisötyöstä”?

Käsitysten muutos omasta taiteenalasta

- ajatus barokkimusiikin helposta lähestyttävyydestä klassisen musiikin saralla syveni; barokille altistamisessa ei ole tarvetta mennä sieltä, mistä aita on matalin ja etsiä vain hittiteoksia. Bach koskettaa myös baareissa ja ruokajonoissa

Käsitysten muutos omassa organisaatiossa

- suhtautuminen hankkeeseen herätti ennakkoluuloja osassa yhteisön jäsenistä, mutta kun hanke alkoi näkyä positiivisessa valossa, useat orkesterilaiset halusivat päästä mukaan kokemaan ja oppimaan uutta

5. Määrälliset mittarit

- keräsittekö osallistuja – ja tapahtumien määrällisiä tietoja? jos kyllä, liittäkää tähän lukuja

Tilastoja

Erillinen viesti.

6. Lopuksi

- mitkä ovat olleet mielestänne hankkeen keskeisimmät opit?
- entä hankkeen keskeiset onnistumiset? ja hankkeen keskeiset haasteet?

Opit, onnistumiset, haasteet

Aluehanke mahdollistaa valtavaa taiteilijana kehittymistä. Tutun ja turvallisen konserttiympäristön ja formaatin ulkona tapahtuu paljon asioita ja syvät kohtaamiset erilaisten ihmisten kanssa laajentavat taiteellista ilmaisuvalikoimaa. Soolo- tai pienyhtyeen ohjelmat sopivat aluehankkeisiin hyvin ja niiden harjoittelu on kehittäväää sekä yksittäiselle taiteilijalle että koko orkesterille. Ohjelmasuunnittelun avaaminen useille orkesterilaisille mahdollisti monimuotoisen osallistumisen toimintaan. Tienraivauksen ja toiminnan arvostuksen todistamisen jälkeen osallistuminen kiinnosti useita.

Aivan kaikille ei aluetyö kuitenkaan sovellu niin muusikoiden kuin hallinnon puolella. Aluehankkeen osallistujilta ei saa vaatia täydellistä suomen kieltä tms. vaan ammattilaisten on tarjottava alusta, jossa aluehankkeen osallistuja pääsee osalliseksi jostain itseään suuremmasta hyvällä ja arvostavalla tavalla.

Suurimmat onnistumiset toteutuivat esityksellisissä ulostuloissa, etenkin Unelma-oopperassa ja Röpätätiivissä. Vähintään yhtä merkittäviä olivat yksittäiset kohtaamiset, joiden tunteellisuudesta ja vaikuttavuudesta kertoivat nauru, hymy tai kyyneleet.

On vaikea tarttua haaste-sanaan, koska kysymys on oppimisprosessista ja olosuhteisiin ja tilanteeseen sopeutumisesta. Oppimisprosessissa tunnistettiin henkilöt, joiden kannattaa keskittyä muunlaiseen tekemiseen. Paikallisten kumppaneiden osalta haaste voisi olla eri tahojen eri tasoinen sitoutuminen, mutta koska tämä on normaali asiantila, tulee hankkeen keksiä erilaisia ratkaisuja eri hetkiin. Mahdollisimman hyvä pohjatyö, kuunteleva työote ja sopiva joustavuus ehkäisee haasteiden toteutumista.

MATERIAALEJA

Välitiloissa-video: <https://www.youtube.com/watch?v=3EQXMaxr90A>

Juurilla Kaarelassa -hankkeen sivut: <https://fibo.fi/piu/juurilla-kaarelassa/>

Unelma-kooste: https://www.youtube.com/watch?v=S4Cx3mkIL0s&list=PLINgq5S66x2FI_D1Is9eWxAIShx-jm2fm

Kaarela-muistelo (julkaistaan Kaarelan some-kanavissa alkuvuonna 2022)

Tero ja Erno (julkaistaan Kaarelan some-kanavissa & kouluille alkuvuonna 2022)

Helsinki Early Music Festival ja aluehankkeen ulostuloja (kuvaajat Astor Fiestas ja Joona Vähäsarja)

2021

03.10. Kannelmäen kirkko / Sadonkorjuu-maratontapahtuma

Astor, <https://adobe.ly/3vms3OD>

Joona, <https://lightroom.adobe.com/shares/549ab62dc6ab4e9ca3b1eb87be85eaef>

05.10. Kanneltalo / Pohjoismainen kielikahvila ja musiikkia

Astor, <https://adobe.ly/3j8v9AA>

Joona, <https://lightroom.adobe.com/shares/2a6d947013254bc7810bc52efec6d803>

05.10. Malminkartanon kappeli / Naapuripöytä

Astor, <https://adobe.ly/3j8vgfu>

Joona, <https://lightroom.adobe.com/shares/f499ec95a7ca41e6abb6ccfc390fad71>

07.10. Kaari / Hetki aikaa

Astor, <https://adobe.ly/3jbRgGn>

Joona, <https://lightroom.adobe.com/shares/dda77c9414ef453382f469617c8ccefc>

07.10. Kannelmäen kirkko / Yhteispohjoismaisen orkesterin konsertti

Astor, <https://adobe.ly/2YVsfbS>

Joona, <https://lightroom.adobe.com/shares/02eb24a90a824a4f9f86eb4ea9b0104e>

2020

03.10. Kävely ja yllätyskonsertti Kannelmäessä <https://adobe.ly/37jQ4M6>

04.10. Perhejumalanpalvelus, Kannelmäen kirkko <https://adobe.ly/348Rx5W>

04.10. Räpätätiivi-harjoitus, FiBOn toimisto <https://adobe.ly/2HdLkN1>

07.10. Räpätätiivi, Kannelkrouvi <https://adobe.ly/37vE6iL>

10.10. Unelma <https://adobe.ly/31iVKSW>